

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2017/45713
Karar No.	2018/367
Tarihi:	17.01.2018

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
4857 S. İşK. /46

- ***Hafta tatilinde çalışıldığının ispat yükünün işçide olduğu***
- ***İhtirazi kayıt konulmadan imzalanmış ücret bordroların aksinin eş değer belge ile kanıtlanmasının gerekmesi***

ÖZETİ Hafta tatili gününde çalıştığını iddia eden işçi, norm kuramı uyarınca bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Ücret bordrolarına ilişkin kurallar burada da geçerlidir. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça, imzalı bordroda yer alan hafta tatili ücreti ödemesinin yapıldığı varsayılır. Bordroda ilgili bölümünün boş olması ya da bordronun İmza taşımaması halinde, işçi hafta tatilinde çalışma yaptığını her türlü delille ispat edebilir.

Hafta tatillerinde çalışıldığının ispatı konusunda işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları, yazılı delil niteliğindedir. Ancak, sözü edilen çatışmanın bu tür yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda tarafların dinletmiş oldukları tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerekir. Bunun dışında herkesçe bilinen genel bazı vakıalar da bu noktada göz önüne alınabilir. Hafta tatili çalışmalarının yazılı delil ya da tanıkla ispatı imkân dahilindedir, işyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez.

İmzalı ücret bordrolarında hafta tatili ücreti ödendiği anlaşılıyorsa, işçi tarafından daha fazla çalışıldığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin hafta tatili alacağıının bordroda görünenden daha fazla olduğu yönünde bir ihtirazi kaydının bulunması halinde, hafta tatili çalışmalarının ispatı her türlü delille yapılabilir. Buna karşın, bordroların İmzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda dahi, işçinin bordroda yazılı olanın dışında hafta tatillerinde çalışmaların yazılı delille kanıtlanması mümkündür. Hafta tatili ücretlerinin tahakkuklarını da içeren her ay değişik miktarlarda ücret ödemelerinin banka kanalıyla yapılması durumunda, ihtirazi kayıt yoksa ödenen tutarın dışında hafta tatili çalışması yapıldığının yazılı delille ispatlanması gerekir.

MAHKEMESİ :İş Mahkemesi

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi taraflar vekilleri tarafından istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi Z. Yavuz Sarraf tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının 1997 yılından itibaren davalı ESKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde Mahallebaşı Su Arıza Şefliği'nde gece şoförü olarak işe başladığını ve bu çalışmasının halen devam ettiğini, davacının vardiyası denk geldiğinde hafta tatili, dini - milli bayramlarda da çalıştığını, ancak davacıya haftalık yasal çalışma saatini aşan sürelerle ilişkin fazla çalışma ücretlerinin ödenmediğini, davacının servis hizmetinden de yararlanmadığını öne sürerek fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ve servis ücreti alacağıının davalı işverenden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının dava dilekçesindeki tüm taleplerinin zaman aşımı nedeni ile reddi gerektiğini, davalı işyerinde davacıya vardiya ücretlerinin eksiksiz ödendiğini, Pazar günü çalışma karşılığını ödeme durumunun vardiya dışı çalışan İşçiler için olduğunu, davacının vardiya usulü çalıştığını ve vardiyalı çalışan işçilerin hafta tatillerinin Pazar günü dışında herhangi bir güne denk gelebileceğini, davacıya hafta içi herhangi bir gün hafta tatili kullandırıldığını, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişliği tarafından tutulan tutanakta "işyerinde fazla çalışma yapılmadığı, ulusal bayram ve genel tatil günlerinin ücretlerinin bir kat fazlasıyla ödendiği işçilik kayıtlarında (ücret bordroları ve ücret hesap pusulalarında) gösterildiği incelemede tespit edilmiştir" denilmek suretiyle kayıt altına alındığını, ayrıca İdarenin bünyesindeki tüm çalışanlarına servis tahsis ettiğini ve tüm çalışanların servis hizmetlerinden 2012 yılı Haziran ayına kadar faydalandıklarını, bu

tarihten sonra ise servis ücretlerinin maaşlarına yansıtıldığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, bilirkişi raporundaki gerekçe ve hesaplamaların uygun bulunduğu, davacının hafta tatili yaptığı, belediye işçisi olması nedeniyle belediye otobüslerine ücretsiz olarak yararlanabildiği gerekçesiyle fazla çalışma ve ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağına kabulüne, diğer taleplerin reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı taraf vekilleri temyiz etmişlerdir.

Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere göre davalının tüm, davacının aşağıdaki bentlerin kapsamı dışındaki temyiz itirazlarının reddine,

2- Davacı İşçinin hafta tatili kullanıp kullanmadığı hususu taraflar arasında uyuşmazlık konusudur.

Hafta tatili gününde çalıştığını iddia eden işçi, norm kuramı uyarınca bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Ücret bordrolarına ilişkin kurallar burada da geçerlidir. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça, imzalı bordroda yer alan hafta tatili ücreti ödemesinin yapıldığı varsayılır. Bordroda ilgili bölümünün boş olması ya da bordronun İmza taşımaması halinde, işçi hafta tatilinde çalışma yaptığını her türlü delille ispat edebilir.

Hafta tatillerinde çalışıldığının ispatı konusunda işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları, yazılı delil niteliğindedir. Ancak, sözü edilen çatışmanın bu tür yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda tarafların dinletmiş oldukları tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerekir. Bunun dışında herkesçe bilinen genel bazı vakıalar da bu noktada göz önüne alınabilir. Hafta tatili çalışmalarının yazılı delil ya da tanıkla ispatı imkân dahilindedir, işyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez.

İmzalı ücret bordrolarında hafta tatili ücreti ödendiği anlaşılıyorsa, işçi tarafından daha fazla çalışıldığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin hafta tatili alacağına bordroda görünenden daha fazla olduğu yönünde bir ihtirazi kaydının bulunması halinde, hafta tatili çalışmalarının ispatı her türlü delille yapılabilir. Buna karşın, bordroların İmzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda dahi, işçinin bordroda yazılı olanın dışında hafta tatillerinde çalışmaların yazılı delille kanıtlanması mümkündür. Hafta tatili ücretlerinin tahakkuklarını da içeren her ay değişik miktarlarda ücret ödemelerinin banka kanalıyla yapılması durumunda, ihtirazi kayıt yoksa ödenen tutarın dışında hafta tatili çalışması yapıldığının yazılı delille ispatlanması gerekir.

Somut uyuşmazlıkta, Mahkemece davacının hafta tatili çalışması olmadığı gerekçesiyle bu talebin reddine karar verilmiş ise de; bilirkişi raporunda puantaj kayıtlarına göre haftanın yedi günü çalışılan dönemler belirlenmiş olup bu dönemler için bordrolarda tahakkuk bulunmayan aylara yönelik dava ve ıslah zamanasını savunmaları da dikkate alınarak hesaplama yapıldığı, bu hesaplama yönteminin dosya içeriğine uygun olduğu anlaşıldığından talebin kabulü yerine reddine karar verilmiş olması isabetli bulunmamıştır.

3* Taraflar arasında davacının servis ücreti alacağı bulunup bulunmadığı diğer bir uyuşmazlık konusudur.

Dosya içeriğine göre, 2012 yılından itibaren servis ücretinin bordrolara yansıtıldığı ve davacının 2012 yılına ait servis ücreti alacağı bulunmadığı anlaşıldığından 2012 yılına ait servis ücreti alacağı talebinin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır. 2009,2010 ve 2011 yıllarında ise davacının servisten faydalandırılmadığı gibi davacıya yol ücreti ödemesi de yapılmamıştır. Davalı işverence; 2009, 2010, 2011 yıllarında davalı kurum çalışanlarına belediye otobüslerinin ücretsiz olduğu savunulmuş ve Mahkemece bu savunmaya itibar edilerek servis ücreti alacağı talebinin reddine karar verilmiş ise de; dosyaya bu durumu gösteren genelge, talimat vb bir belge sunulmamıştır.

Davacının yararlanma hakkına sahip olduğu, 01.01.2008-31.12.2009 tarihleri arasında yürürlükte bulunan TİS'in 39. Maddesinde, servis imkanından yararlandırılmayan işçiye belediye otobüs bileti ücreti Ödeneceği; 01.01.2009-31.12.2011 tarihleri arasında yürürlükte bulunan TİS'in 31. maddesinde ise servis imkanından yararlandırılmayan işçiye toplu taşıma araçlarından faydalandırılması İçin taşıma kartı ve paso verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Şu halde, davacıya belediye otobüs bileti verilip verilmediği ya da işçinin toplu taşıma araçlarından faydalandırılması için taşıma kartı ve paso verilip verilmediği araştırılarak sonucuna göre ve zamanaşımı savunmaları da dikkate alınarak davacının 2009,2010 ve 2011 yıllarına ait servis ücreti alacağı bulunup bulunmadığı konusunda bir karar verilmesi gerekirken sadece davalının işçinin belediye otobüslerinden ücretsiz yararlandırıldığı yönündeki savunması dikkate alınarak servis yardımı alacağı talebinin reddine karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde taraflara iadesine, 17,01.2018 gününde oybirliği ile karar verildi.